

Pedagogisch beleidsplan 0 – 4 jaar

Inhoudsopgave

Pedagogisch beleidsplan 0 – 4 jaar.....	1
ALGEMENE INLEIDING.....	3
1. Veiligheid en welbevinden (emotionele veiligheid)	4
1.1 Vaste groep.....	4
1.2 Complimentjes geven.....	5
1.3 Dagindeling	5
1.4 Voedingsbeleid	7
1.5 Babyvoeding	8
1.6 Dagritme kaarten:.....	8
1.7 Slapen.....	8
1.8 Hygiëne.....	9
2. Samenwerken met ouders.....	10
2.1 Mentorschap	10
2.2 Wennen, begroeten en afscheid nemen	11
2.3 Brengen en halen.....	12
2.4 Bijzondere gebeurtenissen.....	12
2.5 Opmerkingen / Klachten.....	12
3. Ontwikkelingsgericht werken / VVE	12
3.1 Ontwikkelingsstimulering.....	12
3.2 Indeling en inrichting	14
3.3 Zindelijkheidstraining.....	14
4. Persoonlijke competenties.....	15
4.1 Cognitieve competenties.....	17
4.3 Morele competenties (waarden en normen).....	18
4.4 Motorische en zintuiglijke competenties.....	19
4.5 Communicatieve competenties	19
4.7 Begeleiding en zorg / doelgroepkinderen VE.....	21
5 Extra activiteiten	21
6 Kwaliteit op de groep: extra dagdelen / ruilen van dagdelen	21
8 Het verlaten van de eigen stamgroep.....	22
9 Vier ogen principe.....	22
10 Pedagogisch medewerker/kindratio (PKR).....	22
10.1 Vervanging.....	23
10.2 Achterwacht	23
10.3 Afwijken van de BKR-regeling:.....	23
10.4 Pedagogisch plan en huishoudelijk reglement.....	23
11 Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid	23
12 Deskundigheid(sbevordering).....	25
12.1 EHBO.....	25
12.2 Taalniveau 3F	25
12.3 Beroepskrachten in opleiding.....	25

ALGEMENE INLEIDING

Dit pedagogisch plan is een algemeen pedagogisch beleidsplan wat van toepassing is voor de leeftijdsgroepen 0 – 4 jaar en 2 – 4 jaar op de locaties:

Halsteren	locatie Dorpstraat locatie Rode Schouw	kdv Pipo 0-4 jaar kdv Mik 0 – 4 jaar
Bergen op Zoom	locatie Oost locatie Krabbenkooi locatie Montessori locatie Aanloop	kdv Ratjetoe 0 – 4 jaar kdv Zeester 0 – 4 jaar kdv Plom 0 – 4 jaar kdv Snuf & Snuitje 0 – 4 jaar
Steenbergen	locatie de Nieuwe Veste	kdv Guppies 0 – 4 jaar

Het pedagogisch beleidsplan is herzien aan de hand van de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) maatregelen 1 januari 2018.

Voor de pedagogisch medewerkers is het pedagogisch plan omgezet in werkinstructies. (K.H. 9.5.26)

Een hele stap: je kind naar een kinderdagverblijf of peuteropvang. Hoe je het wendt of keert, je geeft je kind een deel van de tijd uit handen. De verzorging en opvoeding van je kind wordt gedeeld met de pedagogisch medewerkers in wie je vertrouwen hebt, maar die in het begin toch 'vreemden' zijn.

Eén van onze belangrijkste uitgangspunten is dat het 'vreemde' zo snel mogelijk verdwijnt; dat zowel kinderen als ouders zich thuis voelen bij Mamaloe. Wij vinden het belangrijk dat ouders weten hoe een dag eruitziet; hoe we dingen aanpakken en waarom, kortom vanuit welke pedagogische visie we werken.

We willen zoveel mogelijk duidelijkheid geven aan de ouders door middel van dit pedagogisch plan, hetgeen tevens een basis is om van gedachten te wisselen over de opvoeding van kinderen in een groep.

Aan de hand van het Pedagogisch Kader 0 – 4 jaar, welke is opgesteld vanuit de opvatting dat kinder- en peuteropvang steeds meer als pedagogische voorziening wordt gezien, én de beleidsregels gesteld in de Wet Kinderopvang, is in samenspraak met onze pedagogisch medewerkers en in overleg met de oudercommissies ons pedagogisch beleid tot stand gekomen. Binnen de gestelde kaders, geeft dit onze manier van omgaan met de kinderen weer.

Het pedagogisch plan is geschreven voor /over de leeftijdsgroep van 0 tot 4 jaar. Wanneer je kind nog baby is, lees je dit plan met een andere interesse, dan wanneer het al een dreumes of peuter is geworden. Het is dan ook aan te raden in de loop der jaren dit plan nog eens te herlezen.

Voor de kinderen die naar de buitenschoolse opvang gaan, is er een pedagogisch plan dat speciaal op de basisschoolleeftijd en onze beschikbare ruimtes is geschreven.

De vier pedagogische doelen; emotionele veiligheid, persoonlijke- en sociale competentie en normen en waarden van Riksen-Walraven zijn verwerkt in ons pedagogisch beleidsplan.

Op de locatie Montessori sluit de inrichting van de groepsruimte en de gekozen materialen aan bij de visie van Montessori. Dit zie je terug door bijv. het gebruik van open kasten voor de materialen, vloerkleden om op te spelen en een natuurgetrouwe huishoek. Tevens zijn ook de specifieke Montessorimaterialen aanwezig zoals de roze toren.

1. Veiligheid en welbevinden (emotionele veiligheid)

... is voor ons het belangrijkste uitgangspunt. Een kind moet zich in z'n omgeving veilig voelen, moet vertrouwen hebben in de mensen waarmee het omgaat, moet het gevoel hebben dat het kan zijn zoals het is en onvoorwaardelijk geaccepteerd wordt.

Een kind dat zich niet geborgen voelt, kan zich niet vrijuit ontwikkelen, kan niet onbevangen in de wereld staan, is geremd in het contact leggen, voelt zich niet gelukkig.

Pas vanuit een geborgen omgeving, wanneer het kind de zekerheid heeft dat de leiding er voor hem is wanneer het daar behoefte aan heeft, kan het kind zich verder ontwikkelen, kan het nieuwe stappen zetten, de omgeving verkennen en vriendjes maken.....

Kinderen veiligheid en geborgenheid bieden in een kinderdagverblijf/peuteropvang gaat bij ons voor een groot deel "vanzelf": de leiding is er voor de kinderen, staat open voor de kinderen, benadert hen op eigen niveau en schept een gezellige, open sfeer waarin ieder kind aan z'n trekken komt.

1.1 Vaste groep

Bij k.o. Mamaloe wordt ervoor gezorgd dat de kinderen in een "vaste" basisgroep geplaatst worden met daarbij een vast team van pedagogisch medewerkers (PM-ers) en maximaal twee vaste gezichten voor 0-jarigen. Het werken met baby's vraagt om een specifieke expertise. Onze pedagogisch medewerkers volgen hiervoor een aanvullend scholingstraject.

Met de peuters worden er regelmatig groepsoverstijgende activiteiten gedaan. Een kind / groepje kinderen (al dan niet uit de verschillende groepen) gaat dan gedurende een bepaalde periode van de dag in een andere (groeps)ruimte spelen. Deze worden vooraf gepland middels het themawerken. Onze PM-ers beoordelen welke kinderen aan zo'n geplande activiteit mee kunnen doen.

In de omgang met kleine kinderen is lichamelijk contact een vast onderdeel. Bij de baby's gaat dit natuurlijk vanzelf: bij het verschonen en bij het geven van voeding (de baby's worden altijd op schoot gehouden als ze de fles krijgen) heb je al lichamelijk contact.

Vaak vragen kinderen er zelf om, om na het drinken of eten terwijl we nog even aan tafel zitten, of ze even op schoot mogen komen zitten bij een juf.

De behoefte aan lichamelijk contact verschilt per kind, en natuurlijk wordt dit ook gerespecteerd.

Kinderen die huilen, die niet lekker in hun vel zitten, worden niet aan hun lot overgelaten. Het kind krijgt aandacht, de manier waarop is afhankelijk van de leeftijd en de aard van het kind. Kleintjes neem je op je arm, bij baby's wordt er gezocht naar een manier waarop het wel goed gaat: bij een baby die krampjes heeft en onrustig is wordt z'n buikje gemasseerd, als het huilen niet te stoppen is, gaat de baby bv. in de draagzak....

Met de oudste kinderen kun je ook praten over wat er aan de hand is. De kinderen worden serieus genomen: als een kind huilt wordt het in principe niet afgedaan met 'er is niets aan de hand'.

Duidelijkheid en eerlijkheid biedt de kinderen houvast: kinderen krijgen vertrouwen in de mensen om zich heen wanneer ze merken dat beloften en afspraken die gemaakt zijn ook nagekomen worden.

Een kind dat ergens heel erg bang voor is, wordt hierin begeleid. Wanneer er bijvoorbeeld een gat geboord moet worden, neemt een van de PM-ers het angstige kind op de arm. Met een groter kind gaat ze dan samen kijken naar de werkzaamheden. Het blijft natuurlijk spannend, zo'n hels kabaal, maar met een vertrouwde PM-er erbij durft het kind wel te kijken.

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen leren om hun eigen grenzen aan te geven, en respecteren deze ook. Als kinderen niet op schoot willen, niet willen kroelen of geen kusjes willen geven, hoeft dit niet. Wanneer andere kinderen, ondanks het feit dat het niet prettig gevonden wordt, aanhalig worden, komt de leiding 'te hulp'. Eerst stimuleren we het betreffende kind om zelf tegen z'n belager aan te geven dat hij het niet prettig vindt, als dat niet het gewenste effect heeft, spreekt de leiding zelf het kind aan.

Een vertrouwde en veilige omgeving is ook een omgeving waar uitbundig plezier gemaakt wordt, waar met de grootste kinderen een kussengevecht georganiseerd wordt, waar soms gekke dingen gedaan worden, of dingen

die eigenlijk niet horen (bv. Op tafel zitten), af en toe veel lawaai gemaakt mag worden of de muziek soms keihard aangaat om wild te dansen.

1.2 Complimentjes geven

Wanneer een kind z'n best doet op een werkje wordt dat altijd mooi gevonden door de leiding. Wanneer kinderen onderling gaan vergelijken, wordt dat gecorrigeerd: iedereen doet het op z'n eigen manier. Wanneer een kind een geringschattende opmerking maakt: ik heb niet binnen de lijntjes gekleurd, wordt de nadruk gelegd het plezier in het werk zelf (het is belangrijker dat je het leuk vindt om te verven dan dat je een mooi schilderij gemaakt hebt) én wordt gekeken naar wat het kind wel 'goed' gedaan heeft. De kleuren zijn heel mooi uitgezocht of de oren van het konijn zijn wel heel mooi gekleurd. Wanneer we merken dat een kind 'onder z'n niveau' zit te werken, wordt het resultaat natuurlijk niet uitbundig geprezen: op die manier 'devalueren' de complimenten, wordt het gezien als een standaard opmerking die verder geen waarde heeft.

Kinderen krijgen regelmatig complimentjes wanneer ze iets goed doen of iets doen wat ze eigenlijk niet durven. Ieder kind is 'al groot', is knap wanneer het iets nieuws kan ...

Kinderen krijgen spelletjes en puzzels aangeboden die bij hun ontwikkeling passen: het zelfvertrouwen van het kind wordt niet bevorderd wanneer het een puzzel alleen kan met hulp van andere kinderen of volwassenen. We geven liever een iets makkelijkere puzzel, die het kind (voor het grootste gedeelte) wél zelf kan maken.

1.3 Dagindeling

Wij werken bij Mamaloe met een vaste dagindeling: niet in de zin dat alle dagen op elkaar lijken, maar wel dat de 'grote lijnen' vaststaan. Voor de kinderen betekent dit dat er duidelijke gewoonten zijn, vaste herkenningspunten. De vaste punten in de dag maakt voor kinderen de wereld voorspelbaar. Een abstracte dagindeling is op deze manier heel concreet te maken: als 's ochtends alle kinderen er zijn gaan we drinken, na het eten komt papa of mama je ophalen of na het plassen gaan we buiten spelen.

Vanuit dat oogpunt bespreken we iedere dag met de kinderen even kort welke dag het is, wat voor weer het is en welke activiteit er gaat gebeuren. Dit wordt visueel gemaakt middels het dagen-liedje, de dagkalender en de dagritme kaarten vanuit de VVE-methode Piramide.

Werken met een vaste dagindeling wil niet zeggen dat elke dag op de andere lijkt: door middel van de activiteiten, en door de soms verschillende invulling van deze momenten, wordt aan de kinderen variatie geboden; dit terwijl de regelmaat gehandhaafd blijft.

De dagindeling ziet er uit als volgt:

06.30-9.00 uur.:	De kinderen worden gebracht. De laatste ouders nemen afscheid om 9.00 uur. De kinderen gaan meteen spelen. De kinderen zijn vrij in de keuze van hun spel. Sommigen nemen een puzzeltje of een spelletje, anderen gaan bouwen, of in de poppenhoek aan de gang. Beginnen met vrij spelen is een bewuste keuze: de kinderen kunnen zich even ontladen, en natuurlijk weer even 'thuiskomen' bij Mamaloe.
08.30 uur:	De peuteropvang-kinderen worden gebracht en mogen vrij spelen.
9.15 - 9.30 uur:	Samen opruimen. Ieder kind helpt, naargelang z'n mogelijkheden, hier aan mee. Hier wordt het opruimlied bij gezongen (evt met ondersteuning van de CD)
9.30 - 10.00 uur:	Eet- en drinkmoment* Voor het drinken wordt het namenlied en het dagenlied gezongen. Tijdens het drinken worden de kinderen bij het gesprek betrokken; soms vertelt een kind wat het beleefd heeft (daarom vinden we het ook belangrijk dat de ouders in de digitale schriftjes schrijven: de leiding kan het verhaal dan ook plaatsen of uitlokken). Hierna wordt er nog voorgelezen, gezongen, versjes voorgedragen ...
10.00 - 10.15 uur:	Plassen en verschonen, enkele kinderen gaan slapen.
10.15 - 11.00 uur:	Vrij spelen / buiten spelen / een VE-activiteit.

Deze VE-activiteiten kunnen heel divers zijn: in het kader van het thema waaraan gewerkt wordt vinden er VE- activiteiten plaats, bv.: een creatieve activiteit, gymmen, een spelletje ...

- 11.00 - 11.30 uur: Samen opruimen met het opruimlied. Na het opruimen gaan alle kinderen naar een rustige hoek in de ruimte, bv. de poppenhoek, waar een verhaal wordt verteld, of een spelletje wordt gedaan. Ondertussen wordt door de andere PM-er de tafel gedekt.
- 11.30 uur.: De peuteropvang-kinderen worden opgehaald.
- 11.30-12.00 uur: Broodmaaltijd*. De kinderen zitten nooit langer dan een half uur aan tafel; dit is voor hen echt het uiterste om stil te zitten. We eten bij het kinderdagverblijf vroeg: de kinderen die 's ochtends bij Mamaloe hebben gespeeld zijn vaak moe. Hier krijgen ze toch meer indrukken te verwerken en zijn eerder aan rust toe dan thuis. De lunch is een belangrijk moment in het dagprogramma en wordt ook als VE- activiteit vorm gegeven. (bekervellen, kleuren benoemen, is iets op of leeg, zet het voor of achter je bord enz)
- Vroeg eten is ook om organisatorische redenen belangrijk: ieder kind moet gevoed en verschoond zijn voor het weer opgehaald wordt om 12.30 uur.
- 12.00 - 12.30 uur: Plassen / verschonen van de kinderen. Sommige kinderen gaan naar bed; de anderen gaan vrij spelen.
- 12.30 - 13.00 uur: Halen van de ochtendkinderen.
12.30 uur De peuteropvang-kinderen worden gebracht en mogen vrij spelen.
- 13.00 - 13.30 uur: Brengen van de middagkinderen.
- 13.30 - 14.30 uur: Er komen kinderen uit bed, plassen/verschonen/aankleden en gaan vrij spelen tot het drinken. De middagkinderen die nog naar bed moeten, gaan na het drinken slapen.
- ± 14.00 uur: Eet- en drinkmoment*. Voor het drinken wordt er (wanneer er andere kinderen zijn dan in de ochtend) het namenlied en het dagenlied gezongen. Tijdens het drinken worden de kinderen bij het gesprek betrokken; soms vertelt een kind wat het beleefd heeft (daarom vinden we het ook belangrijk dat de ouders in de digitale schriftjes schrijven: de leiding kan het verhaal dan ook plaatsen of uitlokken). Hierna wordt er nog voorgelezen, gezongen, versjes voorgedragen ...
- 14.30 - 16.00 uur: Vrij spelen / buiten spelen / VE-activiteit (zie 10.15 u.)
Tussendoor komen er kinderen uit bed.
- 15.30 uur: De peuteropvang-kinderen worden opgehaald.
- 16.00 - 16.30 uur: Eet- en drinkmoment*
- 16.30 – 18.15 uur: Vrij spelen / halen van de kinderen. Er wordt er tussen 17.30 en 17.45 uur nog een soepstengel of i.d. gegeten.

* Tijdens de eet- en drinkmomenten wordt afwisselend aangeboden;

- Drinken en een cracker of rijstwafel
- Drinken met een volkorenbiscuitje.
- Drinken met “gruit” (fruit of stukjes groente), zodat de kinderen een niet te lange tijd moeten overbruggen voor ze thuis weer wat te eten krijgen.

Voor de baby's geldt deze dagindeling niet: zij volgen zoveel mogelijk het ritme zoals ze dat thuis gewend zijn. Voor de dreumesen en de peuters geldt dat ze mogen slapen naar behoefte. (zie: Slapen)

Wij hebben vaste regels bij het eten en drinken. Dat betekent dat:

- wij ons houden aan vaste eetmomenten, waarbij we rustig aan tafel of in de kring eten. Onze medewerkers eten samen met de kinderen, begeleiden ze bij de maaltijd, hebben een voorbeeldfunctie en eten dezelfde producten.
- wij voor het eten /drinken eerst een liedje zingen: op die manier is duidelijk voor de kinderen dat er gewacht wordt tot iedereen drinken /eten heeft. We wensen elkaar smakelijk eten /drinken en beginnen tegelijk.
- de peuters mogen zelf de boter op hun brood mogen smeren, want zij zijn al groot....
- de boterhammen worden in stukjes gesneden en met een vorkje gegeten. (Een broodkapje mogen de kinderen met de handen eten) Af en toe wordt er ook eens uit het vuistje gegeten, in de zomer picknicken we soms buiten op een kleed.
- de kinderen blijven aan tafel zitten tot iedereen klaar is.
- wij voor baby's een eigen voedingsschema volgen, dat we met de ouders/verzorgers afstemmen. We stemmen ook het geven van de eerste hapjes vast voedsel af.

1.4 Voedingsbeleid

Gezonde voeding draagt bij aan een goede ontwikkeling van je kind. Daarom volgen wij de adviezen voor de kinderopvang van het Voedingscentrum. Dat betekent onder andere dat wij:

- vooral basisproducten uit de Schijf van Vijf aanbieden.
- de hoeveelheid zout, suiker en verzadigd vet die kinderen binnenkrijgen beperken, en zorgen dat ze voldoende vezels binnenkrijgen.
- feestjes gezond vieren. Daarom vragen we aan ouders om traktaties klein en niet te calorierijk te maken. Niet-eetbare traktaties zijn een leuk alternatief.
Op iedere locatie is er een gezonde-traktatie-map, waaruit ouders ideeën kunnen halen voor gezonde traktaties.
- bij het drinken de kinderen de keuze geven uit sterk verdunde dixsap, thee of water.
- bij de broodmaaltijd de kinderen de keuze geven uit: halfvolle melk/karnemelk, water of thee.
- bij de broodmaaltijd de kinderen bruin brood geven.
- De eerste boterham beleggen met hartig beleg, dit kan zijn: kipfilet, 30+ (smeer)kaas, roomkaas, vegetarische smeerworst, aangevuld met tomaat, komkommer of augurken.
De volgende boterham(men) mag het kind ook zoet beleg, te weten vruchten/fruitspread, appelstroop en pindakaas, kiezen.
- Behalve wanneer anders afgesproken wordt met de ouders, de kinderen net zoveel laten eten als ze zelf willen.
- Wanneer de kinderen goed een boterham gegeten hebben, mogen zij daarna nog kiezen voor een rijstwafel of een cracker.
- als koekjes bieden wij volkorenbiscuit, maria-biscuitjes of digestive koekjes aan.
- Als tussendoortje (eind vd dag) kan er nog soepstengel of kroepoek worden aangeboden.
- Bij het fruit eten meestal 2 á 3 verschillende soorten fruit aanbieden. De kinderen krijgen p.p. minstens een half stuk fruit.
- Bij warm weer wordt regelmatig extra water (of een waterijsje) aangeboden.
- Bij sommige thema's betrekken we ook het eten en af en toe maken we tosti's of pannenkoeken...
- Avond eten kan gegeven worden tussen 16.30 en 17.00 uur. Ouders zorgen zelf dat ze voor de betreffende dag avond eten voor hun kind meebrengen.

Indien kinderen vanuit een levensovertuiging bepaalde producten niet mogen hebben, worden deze uiteraard niet aangeboden.

Wanneer kinderen i.v.m. gezondheidsproblemen andere producten zouden moeten krijgen dan wij in ons assortiment hebben dan dienen ouders deze zelf mee te brengen.

1.5 **Babyvoeding**

Voor de baby's geldt dat ze de voedingen krijgen zoals ze thuis gewend zijn: op dezelfde tijden, met dezelfde speen, zelfde merk voeding (Hero Baby 1 of 2 en Nutrilon 1 of 2). Wanneer een kind andere voeding nodig heeft, dan wij standaard in ons assortiment hebben, dan kunnen ouders dat van thuis meebrengen. Dit gaat altijd in overleg. Vanaf 1 jaar zijn, krijgen de kinderen bij ons gewone melk. Indien aangemaakte flesvoeding door de ouders wordt meegebracht, dan dient deze gekoeld vervoerd te worden en mag deze niet langer dan een half uur buiten de koelkast zijn. Wanneer de baby voor het eerst een fruithapje krijgt volgen wij de adviezen die de ouders krijgen van het consultatiebureau. Wanneer het kindje gewend is aan fruit eten laten we het fruit steeds wat grover van structuur. Daarna geven we stukjes zacht fruit, tot de baby uiteindelijk mee-eet met de grote kinderen.

Ook wanneer baby's beginnen met brood eten volgen wij hierin de adviezen van het consultatiebureau. Het groentehapje eten baby's in principe thuis.

In de praktijk schakelen baby's vanaf een maand 11 á 12 veelal vanzelf over op het peuter tijdschema en gaan ze mee-eten met de andere kinderen.

Vanaf dat moment zullen we ook de overgang van de fles naar een tuitbeker stimuleren. Wanneer dit echt goed gaat, laten we het deksel van de beker: het kind heeft dan nog een beker met twee oren. De volgende stap is dan een gewone beker.

Voor borstvoeding (moedermelk) hanteren wij andere regels. Indien moedermelk thuis wordt afgekolfd, dient de moeder tijdens het afkolven, vervoeren en opslaan van melk hygiënische maatregelen te nemen. Meer informatie hierover is te vinden in de folder (K.H.9.5.45) die u kunt vragen aan de pedagogisch medewerkers of in kunt zien op onze website. (Formulieren en protocollen)

1.6 **Dagritme kaarten:**

Voor ouders, pedagogisch medewerkers en kinderen is het fijn om te weten hoe de dagindeling er bij kinderopvang Mamaloe uit ziet. Duidelijkheid biedt structuur en structuur biedt duidelijkheid.

Kinderen leren door middel van de dagritme kaarten hoe een dag bij kinderopvang Mamaloe is ingedeeld. Op de dagritme kaarten laat de handpop de activiteiten zien. De handpop is elke groep te vinden en is uniek voor de groep. Hierdoor is het verloop van de dag herkenbaar en zichtbaar voor de kinderen en leeft de handpop ook in de praktijk.

De dagritme kaarten geven in grote lijnen de dag weer en zijn voornamelijk voor de peuters van belang. Soms wijkt het dagritme voor kinderen af, bijvoorbeeld wanneer kinderen eerder gaan slapen of eerder worden opgehaald. Dit is geen probleem, het gaat om de globale dagindeling.

De dagritme kaarten worden in de groepen per dagdeel opgehangen. Zo is goed te overzien voor de kinderen wat er gedurende de dag gaat gebeuren. Met de kinderen, die in de middag naar de opvang komen, bespreekt de PM-er kort na binnenkomst de dagindeling van de middag.

Er wordt op meerdere momenten van de dag besproken wat er die dag al geweest is en/ of wat er die dag nog gaat komen.

1.7 **Slapen**

Voor de meeste kinderen die een kdv groep van Mamaloe bezoeken is 'het slapen' een vast onderdeel van de dag. De slaapbehoefte van kinderen kan onderling heel verschillend zijn: de slaaptijden worden bij Mamaloe dan ook bepaald in overleg met de ouders. Het komt vaak voor dat het kind thuis een ander slaappatroon ontwikkelt dan op het dagverblijf: hier krijgen kinderen veel meer indrukken te verwerken, kunnen ze dus eerder moe zijn dan thuis, andersom komt het ook voor dat kinderen hier juist minder willen slapen.

Wij vinden het erg belangrijk dat een kind aan z'n rust toekomt: goed uitgeruste kinderen spelen lekkerder, zitten goed in hun vel. En wordt er ook niet gezegd: slapen doet groeien?

De slaapbehoefte verandert naargelang een kind groter wordt: ook het afbouwen van het slapen gebeurt in overleg met de ouders. 'Oudere' kinderen slapen soms om de andere dag bij Mamaloe, of worden bijvoorbeeld na een uurtje wakker gemaakt.

Het-naar-bed-gaan gebeurt volgens een vast patroon: de meeste kinderen gaan op een vast tijdstip naar bed. Als ze twee keer slapen bij Mamaloe is dit 's ochtends en 's middags na het drinken, als ze één keer slapen na het eten.

Natuurlijk krijgen ze van te voren een schone luier aan, kinderen die al zindelijk zijn, gaan eerst even naar de wc. De kinderen kleden zichzelf uit, (als ze dat al kunnen) en eventueel trekken zij (met hulp van de PM-er) hun pyjama

aan. (In de zomer kunnen de kinderen ook in een T-shirtje of hemd slapen.) De knuffel wordt opgezocht, en eventueel de speen erbij gepakt, en de kinderen vertrekken naar bed. Alle kinderen die regelmatig bij het kinderdagverblijf slapen hebben een eigen bed.

De kinderen worden uit bed gehaald wanneer ze wakker worden; alleen op 'aanvraag' van de ouders worden kinderen wakker gemaakt; of laten we ze, als ze wakker zijn geworden, langer in bed liggen. Wanneer ze uit bed komen, nemen ze zelf hun knuffel en speen mee. Zo weten ze dat ze die dag niet meer bij Mamaloe gaan slapen. Op de locaties met peuterbedden (zonder hekje) mogen de peuters zelf zachtjes uit bed komen als ze uitgerust zijn.

Bij kinderen die niet willen slapen, gaat iemand van de leiding er bij zitten, tot ze uiteindelijk toch in slaap vallen. (Dit gebeurt ook als er een paar kinderen willen gaan feesten in de slaapkamer) Ook huilende baby's worden -zo veel mogelijk in bed getroost. Dit gebeurt dan door bijvoorbeeld zachtjes het hoofdje te strelen of door de kinderen -op de dekens- zachtjes te masseren.

Bij het intakegesprek wordt er uitgebreid stilgestaan bij de vaste slaapgewoonten: slaapt het kind op z'n zij of rug, wordt er een knuffel meegenomen, hebben de ouders voorkeur voor een deken of een slaapzak. Sommige baby's zijn thuis niet gewend om in bed te slapen: in het begin laten we ze bij het dagverblijf dan ook in de box/kinderwagen in slaap vallen. Is het kind eenmaal gewend om overdag te slapen, dan brengen we het gewoon naar bed wanneer we merken dat het moe is, of op tijden zoals met de ouders afgesproken.

Baby's slapen alleen op hun buik als de ouders hiervoor toestemming hebben gegeven in Kidskconnect.

Verder vragen we ouders altijd om de kinderen niet slapend te brengen. De kinderen hebben 'de gang' naar Mamaloe dan niet meegemaakt, en kunnen schrikken wanneer ze hier dan wakker worden.

1.8 Hygiëne

Bij Mamaloe vinden we het belangrijk dat de kinderen goed verzorgd zijn. Niet alleen vanuit hygiënisch oogpunt, maar ook omdat het voor de kinderen prettiger is. Voor zichzelf én voor de andere kinderen en pedagogisch medewerkers.

Kinderen die nog luiers dragen worden om de 2 à 3 uur verschoond: sowieso vóór en na het slapen, en verder na het drinken ('s ochtends en na de middag) en 's middags na het eten. Kinderen die makkelijk last hebben van luierslag, krijgen wanneer dat nodig is, nog een keer extra een schone luier. En natuurlijk wordt een poepluier meteen verschoond.

Natuurlijk gelden er een aantal vaste regels zoals bijv. handen wassen na een plak-, klei- of verfwerkje, als de kinderen buiten gespeeld hebben en gaan eten of drinken.

Daarnaast volgen we, naargelang de situatie en seizoen, ons eigen gevoel: in de zomer worden de kinderen bij felle zon ingesmeerd met een zonnebrandcrème, of zorgen we dat kinderen met een gevoelig huidje altijd een T-shirtje aanhouden, voor de baby's letten we extra op dat ze in de schaduw blijven...

In de winter smeren we schrale wangen even in met vaseline, en krijgen kinderen die een kapotte neus hebben van het snuiten, ook even wat zalf op hun neus.

Bij de verzorging van de kinderen worden de aanwijzingen van de ouders opgevolgd: wanneer gewenst, wordt de neus van een verkouden kind gespoeld met zout water, wordt de borst ingesmeerd met eucalyptuszalf (Luuf), of worden speciale producten gebruikt (die ouders dan zelf meegeven)... Wij vinden het prettig wanneer de kinderen bij Mamaloe een stel verschoonkleden hebben liggen, zodat ze we ze kunnen verschonen wanneer ze een ongelukje hebben gehad, gespuugd hebben, of gewoon vuil geworden zijn tijdens het buitenspelen.

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen bij Mamaloe de meest elementaire vormen van hygiëne leren toe te passen. Doordat kinderen zien hoe de leiding hiermee omgaat, en doordat ze gestimuleerd worden om zelf dingen op te pakken gaat dit op een vanzelfsprekende manier, vormen ze automatisch gewoonten. Hoe we omgaan met zieke kinderen, beschrijven wij uitgebreid in ons ziektebeleid.

- handen wassen: natuurlijk altijd wanneer een kind vieze handen heeft; als vast moment voor het eten en na het plassen.
De kinderen mogen zoveel mogelijk zelf hun handen wassen. De grote kinderen kunnen zelf de kraan opendraaien, de kleintjes krijgen hierbij hulp. Ook het afdrogen van de handen doen de kinderen zelf.
- neuzen poetsen: de leiding let erop dat kinderen niet met een vieze neus blijven rondlopen. Zodra de kinderen wat groter worden stimuleren we ze om zelf hun neus te poetsen; ze mogen dan zelf een tissue pakken en daarna weggoien.
- hoesten: We leren de kinderen de hoestdiscipline zoals deze is beschreven in de GGD-wijzer.
- plassen: Als de kinderen geplast hebben, mogen ze altijd hun billen zelf afdrogen.
- eet- en drinkgerei: Ieder kind heeft per maaltijd zijn/haar eigen bord, beker en bestek. Daarna worden gezichten gepoetst waarbij ieder een eigen washand krijgt.

Bij dit alles geldt natuurlijk dat de kinderen hulp krijgen van de leiding wanneer het nog niet zo goed lukt. De PM-ers letten erop dat alles goed gebeurt.

2. Samenwerken met ouders

Het opvangen, opvoeden en verzorgen van de kinderen zien wij als een gezamenlijke taak.

Om deze taak goed uit te kunnen voeren vinden wij het dan ook van groot belang dit af te stemmen met u als ouder(s).

In het intakegesprek proberen we zoveel mogelijk informatie te krijgen over het kind zelf. Wat zijn de gewoontes van het kind op gebied van eten, slapen, spelen en knuffelen, zijn er bijzonderheden op gebied van gezondheid, verzorging enz.

Wij proberen als kinderdagverblijf zoveel mogelijk een verlengstuk te zijn van thuis; waarbij we binnen een vaste regelmaat en gewoonten, regelmatig afwisselende zaken proberen te brengen.

Aan een goed overleg met ouders hechten we dan ook veel waarde.

Overleg met ouders vindt plaats tijdens breng- en haalmomenten, 10-minuten gesprekjes (2 x per jaar) en middels Kidsconnect (digitaal dagboek) . Totdat kinderen 4 jaar zijn, worden de tijdstippen van voeding, slapen en ontlasting iedere dag digitaal bijgehouden in Kidsconnect, daarnaast wordt er één moment van de dag beschreven, aangevuld met foto's.

Daarnaast is er voor elke locatie een oudercommissie ingesteld, waarmee de ouderinspraak is geregeld. Zie voor meer informatie hierover onze website.

2.1 Mentorschap

Aan ieder kind is een mentor (pedagogisch medewerker) toegewezen. Deze pedagogisch medewerker werkt op de groep van de locatie waar het kind geplaatst is.

Hoe wordt aan ouders bekend gemaakt welke beroepskracht de mentor van het kind is

Ouders worden tijdens het intakegesprek op de hoogte gebracht welke beroepskracht de mentor van het kind is. Wanneer een collega langdurig afwezig is wegens ziekte of zwangerschapsverlof dan worden die kinderen tijdelijk onderverdeeld onder de personeelsleden van de groep. Ouders worden hier ook van op de hoogte gesteld via een bericht in Kidsconnect.

Taken mentor

De mentor doet de intake bij de start van de opvang, volgt de ontwikkeling van het kind, houdt de collega's en locatiehoofd van belangrijke zaken op de hoogte, houdt twee keer per jaar een 10 minuten gesprek met ouders en is het eerste aanspreekpunt voor ouders.

Waar terug te vinden

Welk kind aan welke mentor (pedagogisch medewerker) toegewezen is, kunnen ouders zien in de ouderapp Kidsconnect.

2.2

Wennen, begroeten en afscheid nemen

Ons streven is om de kinderen die nog maar kort Mamaloe bezoeken, die nog aan het wennen zijn, zich zo snel mogelijk thuis/veilig te laten voelen bij het kinderdagverblijf. Een geleidelijke wenperiode is voor het kind (en de ouders) vaak het prettigste. We geven het kind ook echt de tijd om te wennen: in het begin wordt het kind bijvoorbeeld bij het drinken vaker op schoot genomen (als het dat zelf wil), houdt het z'n vertrouwde knuffel in de buurt, worden gewoonten van thuis zoveel mogelijk aangehouden en worden 'de regels' die we bij Mamaloe hanteren soms geleidelijk ingevoerd. Sommige kinderen hebben in het begin bijvoorbeeld moeite om bij het drinken aan tafel te blijven zitten; wij vinden het dan ook niet erg wanneer ze snel weglopen om wat anders te gaan doen. Het kind merkt aan de andere kinderen wat de bedoeling is, en past zich vaak zelf aan. Pas wanneer het kind zich thuis voelt, wordt van het kind verwacht dat het zich aan de regels houdt.

Tijdens het eerste bezoek komen ouder(s) en kind voor een intake samen een uurtje naar het kinderdagverblijf. Dikwijls wordt daarvoor de tijd van het drinken afgesproken: er is dan rust in de groep, de leiding heeft ook tijd om wat uitgebreider kennis te maken met ouder en kind. De ouders krijgen een indruk hoe het er aan toe gaat in de groep, en kunnen rustig alles in zich opnemen. Dit is ook het moment om uitgebreider informatie uit te wisselen in een ongedwongen sfeer.

Bij het tweede bezoek blijft de ouder nog even bij het kind, daarna gaat de ouder voor een korte tijd (ongeveer twee uur) weg. Wij vinden het belangrijk dat de ouder niet stiekem weggaat, maar afscheid neemt van het kind. Op deze manier wordt het vertrouwen dat het kind in de ouder heeft, niet geschaad. Het kind ervaart ook dat de ouder weer terug komt, zoals afgesproken was.

Tijdens het derde bezoek, d.i. meestal een volledig dagdeel, blijft de ouder niet zo lang meer bij het kind. Er wordt weer afscheid genomen, waarbij één PM-er zich over het kind ontfermt, het troost - wanneer nodig - en eventueel afleidt.

Het kind draait zoveel mogelijk het gewone programma mee, maar krijgt natuurlijk extra aandacht. Wanneer het kind weer opgehaald wordt, krijgen de ouders uitgebreid verslag. En ook in Kidsconnect wordt er verslag gedaan.

Bij de peuteropvang bestaat het wennen uit 2 momenten. De eerste keer komen kind en ouder samen voor het intakegesprek. De tweede keer mag het kind een dagdeel alleen komen spelen.

Bij het wennen van de baby's gaan we ervan uit dat het ritme, de gewoonten die een kind thuis heeft, zo weinig mogelijk doorbroken worden. Het kind eet en slaapt zoveel mogelijk op dezelfde tijd en wijze als thuis. Voor de baby's geldt zeker dat de ouders ons moeten leren kennen en vertrouwen, zodat ze met een gerust hart hun kindje aan onze zorg kunnen overlaten.

Er wordt een mentor aangesteld. Deze voedt het kind, verschoont het en legt het in bed. Deze PM-er is de vaste contactpersoon voor de ouders. Wel worden hier al snel andere PM-ers in betrokken, zodat het kind niet afhankelijk wordt van één PM-er. Dit is organisatorisch niet mogelijk. Pas wanneer het kind zich bij Mamaloe thuis begint te voelen, worden ook de stagiaires hierin betrokken.

Bij de benadering van nieuwe kinderen hebben we geen standaardprocedure; per kind wordt bekeken waar het behoefte aan heeft. Sommige kinderen willen graag extra aandacht, uitzonderlijk gebeurt het dat een kind met z'n verdriet juist alleen gelaten willen worden. Het wil juist helemaal geen aansluiting bij leiding of andere kinderen. We laten het kind in z'n waarde, en gunnen het dan ook tijd om te 'ontdooien'. Na een periode, wanneer het kind in de gaten heeft hoe het reilt en zeilt bij Mamaloe, het ervaart dat andere kinderen het leuk vinden, en vooral ervaart dat het ook weer opgehaald wordt, voelt het kind zich vanzelf vrijer en zoekt voorzichtig contact.

Een kind dat de wenperiode meemaakt, heeft het soms moeilijk. Wij begrijpen dat, en laten het kind ook toe om verdriet te hebben. Een kind hoeft niet 'flink' te zijn, en mag best huilen als het daar behoefte aan heeft. Wij troosten het kind, vertellen dat we begrijpen dat het verdriet heeft, en maken ook duidelijk dat mama of papa weer terug komt, en geven aan wanneer dat is.

Als kinderen eenmaal vertrouwd zijn bij Mamaloe, zich thuis voelen, stimuleren we dat de vertrouwde knuffel weggeborgen wordt: de knuffel kan het kind belemmeren bij het spelen.

Natuurlijk krijgt een kind dat zich niet lekker voelt of een beetje verdrietig is, z'n knuffel weer terug als troost.

Na ongeveer 3 maanden is er een 3 maanden evaluatiegesprek met de ouders. Hierin spreken pedagogisch medewerkers en ouders elkaar en stemmen op elkaar af waar dat eventueel nodig is.

2.3 Brengen en halen

Teneinde de rust in de groep zoveel mogelijk te bewaren vinden we het belangrijk dat kinderen voor zoveel mogelijk op vaste tijden gebracht en gehaald worden. Wanneer kinderen de ochtend komen vinden we het prettig dat zij voor 09.00 uur gebracht worden.

We laten ouders nooit 'stiekem' weggaan, ook niet wanneer een kind moeite heeft met afscheid nemen. Wij vinden het belangrijker dat het kind de confrontatie aangaat, het even moeilijk heeft, maar dat het nooit bang hoeft te zijn dat mama of papa er in een onbewaakt ogenblik vandoor gaat. Wanneer het kind gewend is aan de gang van zaken bij de opvang, ondervindt het ook dat het elke keer opnieuw op de afgesproken tijd opgehaald wordt. Het vertrouwen dat het kind heeft in z'n ouders wordt zo versterkt.

2.4 Bijzondere gebeurtenissen

Wanneer kinderen in hun omgeving te maken krijgen met ziekenhuisopname, overlijden, ziekte en/ of ongevallen, kindermishandeling of seksueel misbruik, dan zullen wij daar individueel of in groepsverband, aangepast aan de leeftijd en het niveau van het kind/ de kinderen aandacht aan besteden. Dit kan zijn door kringgesprekken, boekjes, individuele gesprekjes. Ook kan er een themaweek omheen georganiseerd worden. Vooral bij de laatste twee genoemde onderwerpen zullen wij daarvoor bij daarin gespecialiseerde instanties advies vragen.

2.5 Opmerkingen / Klachten

Ondanks het feit dat we er naar streven de opvang zoveel mogelijk bij de wensen van ouders aan te laten sluiten, kan het gebeuren dat er tijdens de opvang van uw kind(eren) iets is voorgevallen waarover u een vraag of opmerking heeft. U kunt dit altijd bespreekbaar maken met de PM-er van de groep waarin uw kind is geplaatst. Op onze website kunt u ook ons klachtenreglement lezen.

<http://www.mamaloekinderopvang.nl/pedagogisch-beleid/algemene-voorwaarden-en-huishoudelijk-reglement/>

3. Ontwikkelingsgericht werken / VVE

Pedagogische Visie: In een veilige omgeving spelenderwijs leren

3.1 Ontwikkelingsstimulering

Als kinderopvang instelling zijn wij ons bewust van het feit dat we een belangrijke rol hebben t.a.v. de ontwikkeling van de kinderen, welke u als ouder(s) aan onze zorgen toevertrouwt. Wij creëren volop kansen voor kinderen en bieden hen uitdaging. Onze ruimtes zijn dusdanig ingericht en uitgerust om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren. Derhalve worden kinderen niet overladen met een té uitgebreid aanbod aan "speelgoed".

Kinderen hebben het de hele dag door verschrikkelijk druk met kijken naar elkaar, naar de volwassenen, dingen bevoelen of in hun mond stoppen, uitproberen... Kortom, ontdekken en leren. Kinderen zijn nieuwsgierig, onderzoeken hun omgeving minutieus en stellen 101 vragen.

Wij proberen als kinderdagverblijf op deze nieuwsgierigheid een antwoord te bieden, kinderen uit te dagen en de kinderen te 'leren' kijken. We proberen uitgebreid stil staan bij de gewone, dagelijkse dingen, samen met de kinderen de dingen weer ontdekken, en bij vragen hierop samen antwoorden bedenken.

Wij willen stimuleren dat kinderen kritisch om zich heen kijken, niet klakkeloos iets aan nemen maar zelf nagaan hoe iets in elkaar zit, ook zelf antwoorden proberen te bedenken op alles wat hen bezighoudt en 'verwondert'.

Wanneer kinderen met een vraag komen, wordt hier altijd aandacht aan besteed. Soms volgt een kleine uitleg (waarom doe je laarzen aan als het regent), maar soms moet ook de leiding het antwoord schuldig blijven (hoe komt het dat we allemaal verschillend zijn?). Pas wanneer een kind 'vraagt om te vragen' en niet meer naar het antwoord luistert, wordt er op een bepaald moment een einde aan gemaakt door er niet meer op te reageren.

Kinderen zijn vaak vol belangstelling voor wat een volwassene aan het doen is. Vaak komt ook de vraag: mag ik je helpen? En, natuurlijk mag dat. Bij het afwassen komen de grootste kinderen afdrogen; als de was gevouwen moet worden, komt er vaak vanzelf een kind bijzitten en krijgt die de slabben om te vouwen.

Ook wanneer er anderen aan het werk zijn -iemand die een klusje aan het doen is, of in de tuin aan het werk- wordt die in z'n doen en laten gevolgd door de kinderen. Wij proberen daar dan ook de kinderen bij te betrekken: het (fantasie) 'gereedschap' komt te voorschijn en er wordt druk gezaagd en getimmerd op de tafels en stoelen.

We stimuleren de kinderen om zelf na te denken: als ze een vraag stellen wordt niet altijd automatisch antwoord gegeven, maar vragen we: wat denk je zelf? Ook andere kinderen worden daar bij betrokken. Als het onderwerp daar aanleiding toe geeft zoeken we boekjes erbij of verzinnen we er een activiteit over ...

We laten de kinderen kennismaken met de natuur in en om het huis, met het ritme van de seizoenen mee: in de lente gaan we met de kinderen bloemetjes zaaien, helpen met planten van het perkgoed. In de zomer krijgen de plantjes regelmatig water, later op het jaar verzamelen we blaadjes om herfststukjes mee te maken. En in de winter krijgen de vogels natuurlijk regelmatig stukjes brood of wordt er een pinda-ketting geregen.

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen leren om respect te hebben voor de natuur: er mogen geen blaadjes van de planten getrokken worden, er mogen geen beestjes doodgemaakt worden. Een spin die verdwaald is wordt buiten gezet, een wesp kan je beter niet slaan, maar met rust laten.

Bij Mamaloe wordt er ook aandacht besteed aan feesten zoals Sinterklaas, Carnaval en Kerstmis. We vertellen de kinderen wat meer over deze feesten, over hoe het gevierd wordt overal, zonder hier heel diep op in te gaan. Als er in de groep kinderen zijn die andere feesten vieren is er de ruimte om hier bij Mamaloe op in te gaan.

Wanneer zich de mogelijkheid voordoet, en de ouders hebben daarvoor via Kidsconnect toestemming gegeven, nemen we de kinderen ook mee naar buiten, als er een boodschap gedaan moet worden, als er in het gebouw iets geregeld moet worden... Of als er op een rustige middag maar een paar kinderen zijn, gaan we met z'n allen naar het speeltuintje of gaan de oudste kinderen met een PM-er naar de bibliotheek om nieuwe boekjes uit te zoeken. Het kinderdagverblijf is, daar ontkomt je niet aan, een wereldje op zich. Wij proberen op deze manier dit zoveel mogelijk te doorbreken.

Het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen vormt een wezenlijk onderdeel van de opvoeding en verzorging. Het stimuleren van de ontwikkeling gebeurt binnen Kinderopvang Mamaloe op alle groepen met behulp van de VVE methode Piramide. Hiervoor hebben we het protocol VE 0-4- jaar (K.H. 9.5.34) opgesteld.

Ontwikkeling op alle gebied, zowel op lichamelijk vlak als bijvoorbeeld taalontwikkeling, maar ook fantasie en creativiteit. De omgeving, in zijn breedste betekenis, moet aan de kinderen genoeg uitdagingen bieden; ze moeten gestimuleerd en geprikkeld worden. Veel uitdagingen bieden zichzelf aan, zijn aan de ontwikkeling van het kind eigen. De stappen van omrollen, zitten, kruipen, staan en lopen zijn natuurlijk gigantisch en houden het kind meer dan bezig. Soms nemen kinderen hier zelf minder initiatief in en moeten dan meer uitgedaagd worden.

Wij betrekken ouders ook bij de ontwikkelingsstimulering van hun zoon/dochter. Dit doen wij door van ieder thema ook een informatieboekje aan de ouders te mailen, met daarin thuis tips voor activiteiten. Ook wordt ouders regelmatig gevraagd om mee te werken aan het samenstellen van de kijktafel of krijgen ze kleine "huiswerkopdrachtjes" mee om samen met hun kind te doen.

Ook voor de grotere kinderen moeten er genoeg uitdagingen blijven: er moet regelmatig wat nieuws aangeboden worden, er moeten genoeg stimulansen zijn om hun leergierigheid te bevredigen. Sommige kinderen bezoeken 4 jaar Mamaloe, en ook de laatste maanden moet het voor hen interessant en vooral ook leuk blijven. Om deze reden worden er met de oudste peuters ook activiteiten buiten de vaste groepsruimte ondernomen. Er zijn dan meer mogelijkheden om deze kinderen moeilijkere, bij de leeftijd passende activiteiten aan te bieden. En om op deze manier het spelend leren te bevorderen en te prikkelen. Wanneer uw kind hiervoor in aanmerking komt, krijgt u dit via de vaste pedagogisch medewerkers te horen.

Voorlezen

Kinderen vinden het heerlijk om te worden voorgelezen. Of ze nu klein zijn en zelf nog niet kunnen lezen, of al wat groter zijn. Voorlezen kan de hele dag. Onderzoek wijst uit dat kinderen die van jongs af aan zijn voorgelezen betere leerprestaties hebben op school. Ze zijn gemotiveerd om te leren lezen, ze zijn taalvaardiger en ze begrijpen teksten beter. (Interactief) voorlezen blijkt een effectieve methode om taalachterstand te verminderen. Daarom is het belangrijk om vroeg met voorlezen te beginnen. Er wordt voorgeschreven dat gemiddeld 15 minuten per dag voorlezen zinvol is. Voorlezen kan overal: op de bank, op de grond, aan tafel of in de tuin.

Elke leeftijd heeft zo zijn eigen aanpak. Met je baby op schoot een boekje ontdekken is leerzaam. Het stimuleert de taal- en spraakontwikkeling van een baby en het verhoogt de concentratie. Allemaal zaken waar je baby een leven lang plezier van heeft. Baby's kunnen meer dan je denkt. Al vanaf de eerste dag luistert je baby naar je stem. In het eerste jaar ontwikkelt een kind zich snel en leert het veel nieuwe dingen. Een dreumes krijgt steeds meer belangstelling voor alles wat er om hen heen gebeurt. Hun wereld wordt groter. Ook in een boek is veel te ontdekken over de wereld om je heen. Een dreumes gaat woorden gebruiken. Een dreumes kan je met één woord al veel verschillende dingen duidelijk maken. Peuters van twee en drie jaar vinden het al leuk om een kort verhaaltje te horen bij de plaatjes. Vanaf drie en vier jaar mogen de verhaaltjes al wat moeilijker zijn. Prenten blijven een belangrijke rol spelen in het boek. Eenvoudige teksten met rijm en herhaling zijn een aanrader. Ze scheppen een bepaalde verwachting en helpen te voorspellen wat er komen gaat. Het kind wordt gestimuleerd om hardop 'mee te lezen', het roept (rijm)woorden en vult zinnen aan. Bovendien wordt door voorlezen de omgeving van het kind uitgebreid: met een boek leert het kind nieuwe begrippen en het vergroot zijn denkwereld. Door verhalen voor te lezen die gaan over angstgevoelens, gevoelens van onzekerheid of jaloezie helpen de pedagogisch medewerkers de kinderen hun eigen gevoelens te herkennen en te verwerken.

Iedere groep heeft een voorleeshoek voor kinderen. Elke locatie heeft een pedagogisch medewerker die opgeleid is tot voorleescoördinator. De taken van de voorleescoördinator zijn terug te vinden in de werkinstructies nav het pedagogisch beleid 0-4 jaar.

3.2 Indeling en inrichting

Het werken met de VVE methode Piramide neemt met zich mee dat de ruimte zodanig is ingericht dat kinderen in de sfeer van het thema worden gebracht welke op dat moment aan de orde is.

De aankleding van de omgeving is zodanig dat het de kinderen stimuleert en prikkelt op onderzoek uit te gaan. Kinderen wordt op die manier de gelegenheid geboden meer diepgang te vinden binnen het thema wat aan de orde is op dat moment. Daarnaast wordt er gewerkt met diverse hoeken. Er is een huishoek, een creatieve/knutsel hoek, een hoek waar kinderen zelf ontwikkelingsspelmateriaal en puzzels kunnen pakken, er is een blokken/bouwhoek, een leeshoek. Tot slot is er een kijktafel waar we materialen vinden die betrekking hebben op het thema. Ook dit draagt er toe bij dat kinderen in de sfeer van het thema worden gebracht. De materialen in de ruimten zijn geschikt voor verschillende leeftijdsgroepen. De pedagogisch medewerkers letten erop dat materiaal veilig, interessant afwisselend en geschikt voor alleen- en samenspel is.

3.3 Zindelijkheidsstraining

De meeste kinderen worden zindelijk rond de leeftijd van 2,5 jaar. Zonder luier: weer een duidelijke stap naar het-groter-worden. En zo ervaren kinderen het zelf ook dikwijls: ik ben groot, want ik plas op de pot of wc!

Het plassen /verschonen gebeurt in een kinderdagverblijf/peuteropvang vaak in groepsverband. De kleintjes zien van 'de groten' dat ze op de pot plassen, en worden zo al vroeg gestimuleerd om ook eventjes op de pot te zitten. Vanaf ca. 18 maanden proberen we of het kind dat wil. Vaak wel, sommige kinderen willen pertinent niet. Als kinderen hier heel stellig in zijn, wachten we nog even en proberen het een paar weken later weer opnieuw. Sommige kinderen moeten gewoon even wennen: ze worden dan afgeleid met een liedje, eventueel houdt een PM-er nog even hun handje vast ...

Als een kind vertrouwd is met de pot, plast het er soms in, in het begin per ongeluk. Dit wordt natuurlijk uitgebreid geprezen, en het kind mag, als beloning, een sticker uitkiezen. Doet het kind z'n ontlasting in de pot, dan wordt een kaartje uitgezocht.

We letten er op dat dit goed doorgegeven wordt aan de ouders: ook thuis kan het kind dan gestimuleerd worden. Wanneer er niks in het potje zit, wordt het kind wel positief toegesproken dat het knap geprobeerd is.

De plas of ontlasting in de pot wordt nooit 'vies' genoemd: dit kan bij een kind een gevoel van schaamte opwekken, en op die manier een negatieve lading krijgen.

Heeft het kind vaak een droge luier bij het verschonen, of hebben we de indruk dat het kind z'n plas al op kan houden, is de tijd aangebroken voor de volgende stap. We proberen het kind, in overleg met de ouders, af en toe zonder luier te laten lopen.

In het begin letten we op 'verdachte houdingen' bij het kind, vragen we af en toe nadrukkelijk of het kind moet plassen, en laten we het kind wat vaker op de pot gaan. Na verloop van tijd gaat dit vanzelf over in het gewone ritme of leert het kind zelf aan te geven wanneer het moet plassen.

Wanneer een kind overdag zindelijk is, en de luier is na het middagslaapje ook regelmatig droog, wordt ook geprobeerd om deze luier uit te laten.

Tijdens het zindelijk worden is een ongelukje natuurlijk niet erg; we laten wel merken, zonder het zelfvertrouwen van het kind aan te tasten, dat het eigenlijk toch niet de bedoeling is.

Krijgt het kind een terugval en gebeurt het vaker dat er ongelukjes zijn, dan wordt er weer, na overleg met de ouders, een stapje terug gedaan in de training.

Zindelijk worden bij een kinderdagverblijf gaat vaak 'vanzelf': ons uitgangspunt is dat zindelijkheid wordt gestimuleerd maar niet opgedrongen!

Als extra stimulans mogen de kinderen vanaf het moment dat ze geen luier meer dragen, zelf met een (bot) mes hun boterham smeren, want dan ben je al "groot".

In het volgende hoofdstuk gaan we dieper in op de verschillende competenties van kinderen.

4. Persoonlijke competenties

Wij gaan uit van het gegeven dat ieder kind uniek is.

Uniek in uiterlijke kenmerken, uniek in karakter en uniek in zijn/haar vermogen zich te ontwikkelen.

Kinderen ontwikkelen zich, min of meer in dezelfde volgorde en hetzelfde tijdsbestek.

Kinderopvang Mamaloe heeft per locatie bewust gekozen voor een verticale groepssamenstelling van 0 – 4 jr en 2 – 4 jr.. Wij zijn van mening dat kinderen in een dergelijke samenstelling individueel beter tot hun recht komen voor wat zijn/haar ontwikkeling betreft. In een dergelijke "verticale" samenstelling kan elk kind zich in zijn eigen tempo ontwikkelen. Dit geldt voor zowel de kinderen die zich sneller dan de gemiddelde ontwikkelingslijn ontwikkelen, maar zeker ook voor de kinderen die zich net iets langzamer ontwikkelen.

Zo leren kinderen lopen rond de 15^e maand; maar zal het ene kind "al" lopen wanneer hij/zij nog maar 13 maanden oud is, en kan het andere kind "pas" lopen wanneer het 18 maanden is.

Dit geldt voor de totale ontwikkeling van kinderen.

Door de inrichting van de ruimtes en het aanbod van voldoende ontwikkelingsmaterialen, dagen wij elk kind uit zich in zijn eigen tempo te ontwikkelen, zonder daarbij een vergelijking te maken met andere kinderen.

Ons beleid biedt door middel van de methode Piramide Vroeg Voorschoolse Educatie (VVE) aan.

We laten de kinderen spelenderwijs kennis maken met allerlei Piramide thema's. Voorbeelden hiervan zijn: kerstmis, zomertijd, mensen, kunst, wonen, eten en drinken, welkom enz. Bij de start van een nieuw thema krijgt de ouder via Kidsconnect te horen wat er dat thema centraal staat en wat ouders thuis kunnen doen.

De methode Piramide biedt activiteiten aan kinderen in vier verschillende fases. Iedere fase duurt een week en wordt opgebouwd door middel van de oriënterende fase, demonstrerende fase, verbredende fase en de verdiepende fase. Daarbij wordt rekening gehouden met de individuele vaardigheden van kinderen.

Zo verwachten bv. we nog niet van hele jonge kinderen dat ze deelnemen aan een gesprekje over het onderwerp "de vakantie", maar oudere kinderen dagen we uit door middel van vragen hun ervaringen/belevenissen te vertellen.

... of dagen we tijdens een knutsel activiteit de oudste kinderen uit tot verven met een penseel, terwijl de jongsten dit met vingerverf mogen doen.

Baby's worden, wanneer ze rijp zijn voor een volgende stap in hun ontwikkeling, hier duidelijk in gestimuleerd. Met een kind dat aan het leren is om zich om te rollen, gaat een pedagogisch medewerker op de mat zitten om te oefenen. Een kindje dat leert kruipen wordt uitgedaagd door een speeltje nét buiten z'n bereik te leggen.

Het opvangen van kleine kinderen in groepsverband heeft vanzelf tot gevolg dat de zelfstandigheid van kinderen bevorderd wordt. Kinderen worden door elkaar gestimuleerd: de 'kleintjes' zien wat de 'grote' kinderen zelf kunnen doen en willen dit óók.

Ook het feit dat de kinderen soms moeten wachten op hun beurt, en dat de leiding, waarschijnlijk anders dan in een thuissituatie, minder direct klaarstaat om alles voor hun te doen, heeft tot gevolg dat kinderen sneller dingen oppikken. Daarnaast zijn we ook bewust bezig met het bevorderen van de zelfstandigheid van kinderen, scheppen we hier ook de voorwaarden voor.

De ruimten bij het kinderdagverblijf zijn zo ingericht dat de kinderen in principe veel zelf kunnen doen, zonder hulp van een PM-er.

Er zijn kleine wc's zodat de grootste kinderen zelfstandig naar de wc kunnen gaan, de kranen zijn laag dus kunnen de kinderen zelf hun handen wassen; ze kunnen zelf speelgoed uit de kasten halen.

We gaan ervan uit dat kinderen in principe alles wat ze zelf kunnen, ook zelf móeten doen. In kleine stapjes went een kind eraan dat het bijvoorbeeld zélf z'n kleren uitdoet wanneer het naar bed gaat. Het ene kind doet dit vanzelfsprekend, wil alles zelf doen, ook dingen die nog niet kunnen, en het andere kind is hier veel gemakzuchtiger in. Ondanks dat het kind dat misschien niet altijd leuk vindt, stellen we hier toch duidelijk een grens in: een kind van 3 kan zichzelf best (voor een gedeelte) aankleden. Natuurlijk is het ook wel eens lekker om als je net wakker wordt om gewoon aangekleed te worden, en soms gebeurt dat dan ook.

Omdat we het belangrijk vinden dat het kind zoveel mogelijk zelf kan doen, lijkt het soms of we een 'stapje terug doen' in z'n ontwikkeling. Zo krijgt een kind bijvoorbeeld soms wat langer een tuitbeker, omdat het daar zelf uit kan drinken, terwijl het met een gewone beker wel altijd geholpen zou moeten worden. Het leren drinken uit een gewone beker gebeurt dan op een later tijdstip.

Wanneer een kind voor het eerst iets leert of onzeker is over z'n eigen kunnen, wordt het daarbij bemoedigend toegesproken: zie je wel, je kan het wel. Je jas is nu al aan, nu alleen nog even je knopen dicht maken ...

De kinderen worden alleen geholpen wanneer ze hier zelf om vragen: wij nemen niet automatisch dingen uit handen, maar wachten tot wanneer het kind klaar is met z'n eigen pogingen om bijv. z'n jas aan te doen om buiten te gaan spelen.

Als een kind vraagt om te helpen terwijl het eigenlijk datgene zelf al kan doen, of we van mening zijn dat het kind het al kan leren, dan helpen we pas nadat het kind het zelf heeft geprobeerd.

Kinderen mogen, wanneer het mogelijk is, hun eigen keuzes maken. Wij bieden hen daarbij overzichtelijke keuzemogelijkheden aan. En als een kind gekozen heeft, moet het zich dan ook aan deze keuze houden.

Er wordt niet altijd een activiteit aangeboden aan de kinderen; tijdens het vrij spelen verzinnen de kinderen zelf wat ze willen doen, met wie ze willen spelen ... wij vinden het belangrijk dat de kinderen ook alleen leren spelen, zichzelf vermaken.

De oudste kinderen krijgen soms 'de verantwoording' over bepaalde zaken. Zo mogen ze bijvoorbeeld wel krijten, maar moeten er zelf op letten de baby's niet bij het bakje krijt kunnen (natuurlijk houdt een pedagogisch medewerker een oogje in het zeil).

Wanneer een kind zelf zegt dat het iets niet kan, wordt hier op ingegaan. Het kind kan het misschien wel of niet, maar iets wat je niet kan, kun je altijd wel leren.

Kinderen die het eng vinden om iets nieuws te leren, die last hebben van faalangst, worden daarin begeleid. Ook blijven we erop terugkomen dat het niet belangrijk iets dat je iets meteen goed doet, maar wel dat je het probeert. Op die manier leer je het, en gaat het vanzelf steeds beter.

4.1

Cognitieve competenties

Gedurende de tijd die kinderen doorbrengen op het kinderdagverblijf, trachten we een positieve bijdrage te leveren aan de cognitieve competenties, eenvoudig vertaald: de verstandelijke ontwikkeling, het denken.

Kinderen ontwikkelen zich, spelenderwijs, en aan de hand van de ervaringen die zij gedurende de dag opdoen. Bijvoorbeeld door het volgen van een vaste dagindeling en dagritme kaarten leren kinderen dat ze opgehaald worden na het fruit-eten.

De hierna beschreven competenties leveren tevens een bijdrage aan de cognitieve ontwikkeling.

4.2 Sociale competenties

We hechten een grote waarde aan het groepsgebeuren.

In een samenleving die steeds meer individualiseert, vinden bij ons juist veel activiteiten dan ook groepsgewijs plaats. Te denken valt hierbij aan de eet- en drinkmomenten, maar ook het buitenspelen, samen naar de bakker of naar de bibliotheek gaan, enz.

Deel uit maken van een groep vinden mensen, dus ook jonge kinderen, fijn. Dit geeft houvast; biedt verbondenheid met de groep en de mogelijkheid om zich te ontwikkelen in de sociale omgang met anderen.

In een kinderdagverblijf wordt een kind, samen met andere kinderen, opgevangen in een groep. Samen wordt er veel ondernomen, meer dan thuis leren ze op deze manier omgaan met andere kinderen, samen delen, spelen, ruzie maken en weer goedmaken ...

Voor kinderen is opvang in een groep vaak erg leuk: altijd vriendjes of vriendinnetjes om mee te spelen, veel activiteiten, altijd leven in de brouwerij...

Langs de andere kant vraagt groepsopvang ook wel wat van de kinderen: het is niet altijd leuk om alle aandacht te moeten delen of om op je beurt te moeten wachten terwijl je nú iets wil vertellen.

Wij vinden het bij Mamaloe belangrijk dat kinderen leren om respectvol met anderen om te gaan, leren rekening houden met elkaar. Voor kinderen is dit, wanneer ze klein zijn, erg moeilijk: ze kunnen zich nog niet verplaatsen in een ander, alles draait om hen, ze zijn volledig op zichzelf gericht.

De omgang tussen kinderen onderling wordt goed in de gaten gehouden: soms is het moeilijk om een grens te trekken tussen een kind dat een ander kind wil helpen, met de beste bedoelingen, of een kind dat 'juf gaat spelen'. En dus de jas uittrekt van een ander kind wanneer die het niet snel genoeg doet of gaat zeggen wat een kind wel en niet mag. Dit gedrag wordt beslist niet geaccepteerd.

Conflicten laten we dan ook zoveel mogelijk door kinderen zelf op lossen, wanneer beide partijen even sterk zijn. Pas wanneer we merken dat dit niet lukt grijpen onze PM-ers in en wordt de zwakste ondersteund in het conflict; het kind wordt gestimuleerd om voor z'n eigen belangen op te komen. En natuurlijk wordt de uitkomst van de ruzie altijd in de gaten gehouden. Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat een ruzie weer goedge maakt wordt.

Wanneer er door de kinderen lichamelijk geweld gebruikt wordt, grijpen we natuurlijk wél ogenblikkelijk in.

De kinderen kunnen bij Mamaloe in principe, en binnen bepaalde grenzen, hun gang gaan in het spelen. Ons uitgangspunt hierbij is dat de kinderen elkaar niet mogen hinderen bij het spelen : dus geen speelgoed afpakken, maar vragen of je mee mag spelen, geen bouwwerken van elkaar kapot maken.

Er wordt een evenwicht gezocht tussen samen en alleen spelen: soms moet het -op dat moment populaire speelgoed- gedeeld worden; soms mag ook eens één kind alleen met alle rails een complete spoorbaan maken.

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen leren rekening te houden met elkaar, en met volwassenen. Dit zowel op gebied van emoties (een kind dat verdriet heeft, moet door de anderen wat ontzien worden, als een PM-er hoofdpijn heeft, mag de muziek niet hard) maar ook, als er kinderen liggen te slapen doen we heel zachtjes in de gang; als er baby's op het matras liggen, mag er natuurlijk niet op gesprongen worden.

We verwachten van de kinderen dat ze respect opbrengen voor elkaars knuffel (kinderen zijn hier onderling vaak heel attent in : ze brengen elkaars knuffel als die ergens aan het slingeren is), maar ook elkaars ouders. Het is niet prettig wanneer je mama of papa je komt halen, en een ander kind eist meteen hun aandacht op.

Het tonen van respect voor een ander is gedeeltelijk eenvoudig te vertalen in 'omgangsvormen'. Wij vinden het dan ook belangrijk dat kinderen, hoe klein ze ook zijn, leren hoe de algemene omgangsvormen zijn tussen mensen, en die ook zelf leren hanteren. Dit gaat natuurlijk voor een groot gedeelte vanzelf: de PM-ers (en de oudere kinderen) hebben hierin een voorbeeldfunctie.

Daarnaast wijzen we de kinderen er ook op 'hoe het moet' als de situatie zich voordoet: als een kind nog een boterham wil, zeggen we dat het aardiger is wanneer je vraagt: "mag ik nog een boterham?" in plaats van "ik wil nog een boterham!"

Wij leggen er constant, bijvoorbeeld bij een kringgesprek, de nadruk op dat kinderen luisteren naar elkaar. Het is niet leuk als je wil vertellen dat je met oma naar de kinderboerderij bent geweest, en de rest zit er doorheen te kletsen. Ook vinden we het belangrijk dat kinderen antwoord geven wanneer hen iets gevraagd wordt, ook aan elkaar.

En, zoals eerder al genoemd werd, als een kind duidelijk maakt "nee, ik wil niet kroelen", of "nee, ik wil niet met je spelen", moeten andere kinderen dit accepteren. De grenzen die een kind zelf aangeeft (als die redelijk zijn) moeten door anderen gerespecteerd worden

De ontwikkeling van de sociale competenties is een continu proces, waarin een doorgaande lijn is waar te nemen. Zo zien we bijvoorbeeld dat een kind van 1,5 jaar alleen maar oog heeft voor 'die' auto, en deze wil hebben om mee te spelen. Hij/zij kan nog niet in schatten dat die auto in de hand van een ander kind zit dat op dat moment met dezelfde auto speelt. Dit kind is niet uit op een conflict met dat andere kind, maar is in zijn ontwikkeling nog niet zover om dit op een andere manier op te lossen. Wanneer kinderen drie jaar zijn kunnen ze al meer rekening houden met andere kinderen.

In de sociale ontwikkeling van kinderen is voor onze PM-ers een belangrijke rol weggelegd. Zij fungeren als rolmodel en zullen het "goede" voorbeeld geven: een spin trappen we niet dood, maar pakken we op en zetten we buiten; opruimen doen we samen; tijdens het eten en drinken, luisteren we naar anderen die iets te vertellen hebben en wachten we op onze beurt; enz. Ook sluiten zij aan bij spontane rollenspelen om zo het spel en de onderlinge interactie te verrijken.

4.3 Morele competenties (waarden en normen)

In een kinderdagverblijf heersen, misschien nog meer dan in een thuissituatie, duidelijke grenzen en regels. Kinderen leren heel snel wat wel en niet mag, wat in sommige situaties wel en dan weer niet getolereerd wordt.

Eigen aan kinderen is dat ze grenzen verkennen: tot hoe ver kan ik gaan; welke reactie krijg ik als ik dit doe; hoe lang duurt het voor de pedagogisch medewerker boos wordt?

Kinderen zijn hier heel verschillend in: het ene kind heeft veel bravoure, probeert veel uit; een ander kind houdt zich Oost-Indisch doof en is 'heel verbaasd' wanneer het 'tot de orde wordt geroepen'; en nog een ander kind probeert niet zoveel uit en is eigenlijk een beetje bang om een berisping te krijgen.

Wij beschouwen het corrigeren van een kind als een tweede stap: wanneer een kind iets doet wat niet kan, wordt eerst duidelijk gemaakt dat het iets doet wat niet mag; er wordt ook uitgelegd waarom het niet geaccepteerd wordt, en vragen we of het kind daarmee ophoudt. Vaak worden de kinderen op deze manier 'gestuurd' in hun doen en laten, zonder dat er "gestraft" hoeft te worden. Soms is dat wel nodig, en reageert de "PM-er" naar het kind met stemverheffing. Dat maakt dikwijls al grote indruk. Als een kind nog niet wil luisteren, wordt het even apart gezet van de andere kinderen: veel kinderen ervaren dit als een hele straf. Opnieuw wordt er gepraat met het kind waarom het gestraft wordt, en waarom het even apart moet van de groep.

Heel af en toe gaat een kind zover dat het niet meer uitgelegd wordt: op één of andere manier lukt het dan niet om tot het kind door te dringen of krijgt een kind een driftbui. Het kind wordt dan even apart gezet.

Wel komt de PM-er er achteraf altijd weer op terug dat het even fout ging, en wordt het weer goedge maakt. Natuurlijk worden zulke voorvallen altijd bij de mondelinge overdracht of in het digitale schriftje gemeld.

Het 'straffen' van de kinderen is soms ook verschillend: het ene kind heeft een andere aanpak nodig dan het andere. Sommige kinderen zijn al van slag wanneer een PM-er boos praat en boos kijkt, een ander kind is daar veel onverschilliger in en bereik je pas wanneer je het echt apart van de groep zet. Misschien ten overvloede, maar ter volledigheid: bij Mamaloe worden er in geen enkel geval 'lijfstraffen' gegeven. Wij vinden dat een tik op de billen in een kinderdagverblijf beslist niet kan.

Naast het 'straffen', vinden wij het belangrijk om de kinderen regelmatig te belonen. Dit gebeurt soms door een kind wat te geven (een stickertje of een kaartje wanneer een kind aan het zindelijk worden is, een koekje wanneer het kind z'n beker leeggedronken heeft of, wanneer een kind goed heeft gegeten, krijgt het soms een plakje worst of een plakje peperkoek.)

Wij zorgen ervoor dat de kinderen regelmatig een complimentje krijgen, wanneer ze een moeilijke puzzel maken, echt hun best doen om een mooie tekening te maken of goed helpen met opruimen.

4.4 Motorische en zintuiglijke competenties

Bij de motorische ontwikkeling maken we onderscheid in de grote en kleine motoriek.

Bij de grote motoriek valt te denken aan het leren omrollen, komen tot zitten, lopen, rennen, klimmen; terwijl het bij de kleine motoriek juist om de "kleine" bewegingen gaat, zoals het vasthouden van een potlood, maar ook het oppakken van gekleurde papiersnippers met duim en wijsvinger.

De grote en kleine motorische ontwikkeling loopt door elkaar heen.

Met de VVE methode Piramide worden kinderen gestimuleerd in de ontwikkeling van motorische competenties....

- Zo nu en dan maken we een 'gymcircuit': er wordt van de tafels, stoelen, matras en kussens een heel 'circuit' gemaakt waar de kinderen kunnen springen, onder de tafel doorkruipen, rollen ... / soms maken we hierbij gebruik van de materialen van de bso of het speellokaal.

- Soms spelen we bewegingsspelletjes met de kinderen: Op je tenen lopen, springen, hard met je voeten stampen, heel hard rennen, hoog in de lucht reiken, heel zachtjes lopen zodat niemand je kan horen ..., maar ook spelletjes als " Schipper mag ik over varen"

- Ook de kleine motoriek wordt gestimuleerd: Knippen, prikken, kleuren, verven e.d. staan regelmatig op het programma. Ook de kleinere kinderen krijgen een potlood om te gaan 'tekenen' wanneer de oudsten gaan kleuren.

... en de zintuiglijke competenties....

- Geblinddoekt proeven van verschillende etenswaren en deze smaak benoemen, bv. pasta en pindakaas, zoet en zuur.

- Ook worden zintuigen geprikkeld door de natuur activiteiten door spelen in het zand, spelen met water, zorgen voor de buiten dieren bv vogelzaadbollen, klieren met modder, plantjes planten en de groei ervan bekijken etc.

4.5 Communicatieve competenties

Hieraan wordt gedurende de dag steeds aandacht besteed. Praten met elkaar is immers de meest voor de hand liggende vorm van communiceren.

We besteden veel tijd en aandacht aan zingen, versjes, interactief voorlezen enz.

Tijdens het drinken ontstaan met de kinderen vaak hele gesprekken: een kind vertelt wat het gisteren heeft beleefd, dat de poes ziek is of dat macaroni z'n lievelingseten is. Bij deze gesprekken worden alle kinderen zoveel mogelijk betrokken. De kinderen leren luisteren naar elkaar maar ook wordt de spreekvaardigheid geoefend.

Bij het zingen verzinnen de kinderen vaak zélf liedjes. Dit vinden we altijd erg leuk, dit wordt gestimuleerd. Sommige kinderen verzinnen prachtige teksten met hele verhalen erin verwerkt.

We letten er op om t.o.v. de kinderen zoveel mogelijk te benoemen wat we gaan doen of wat er gaat gebeuren, bij de grotere kinderen, maar zeker ook bij de baby's en dreumesen. 'Ik til je op en dan ga ik jou een flesje geven' en 'niet schrikken, je krijgt nu een nat washandje op je billen.'

We praten ABN, op een normale manier tegen de kinderen. Natuurlijk gaat je stem automatisch de hoogte in wanneer je het tegen een kleintje hebt, maar we gebruiken hierbij geen baby-taal of verkleinwoorden. We gebruiken korte zinnen en noemen eerst de naam van het kind, zodat duidelijk is tegen wie we praten.

Als kinderen woorden fout uitspreken, een verkeerde zinsbouw maken of 'anders' vervoegen worden ze bewust niet verbeterd. Wel blijven we het zelf consequent op de juiste manier voordoen. Wanneer kinderen leren praten stimuleren we hen om dingen te benoemen in plaats van alleen aan te wijzen.

4.6 Creatieve en beeldende competenties

Doordat wij bij Mamaloe werken met de Piramidemethode worden er activiteiten voor de kinderen georganiseerd rondom een bepaald thema. Er worden activiteiten op creatief gebied aangeboden (plakken, tekenen, verven ...) maar ook bewegingsspelletjes, fantasiespel, er zijn liedjes en boekjes die bij dat thema aansluiten.

Op deze manier is er vanzelf veel afwisseling in de dagelijkse dingen; bijv. bij het thema 'mensen' wordt er een foto gevraagd van het gezin van een kind en wordt daarover gesproken of wordt er een geurdoosje gemaakt met de (parfum)geur van bv mama, bij het thema 'herfst' wordt er een herfsttafel gemaakt om in de sfeer te komen en mogen de kinderen dansen in en tussen de bladeren, en bij het thema 'wonen' wordt er een huis gemaakt van karton waar de kinderen in kunnen spelen.

Een thema wordt in vier weken tijd helemaal opgebouwd. Zo wordt een voorleesboek niet in één dag uitgelezen, maar gaan de kinderen in de eerste week/fase de plaatjes van het boek bekijken, de tweede week/fase wordt het boek voorgelezen, in de derde week/fase mogen de kinderen het verhaal naspelen en in de vierde week worden er vragen aan de kinderen gesteld 'hoe komt het dat....?', 'wat zou er gebeuren als....?' Enz.

We letten erop dat de kinderen niet alleen 'voorbewerkte' werkjes doen, maar dat ze ook vrij kunnen tekenen en schilderen, kleien en kleuren. Heerlijk kliederen met verf, uitproberen wat er gebeurt als je kleuren door elkaar doet, voor de kleintjes gewoon lekker krassen met vetkrijt ...

Het overgrote gedeelte van het speelgoed staat bij Mamaloe voor het grijpen; kinderen kunnen om zich heen kijken en kiezen wat op dat moment hun interesse heeft. Soms wordt speelgoed (bijv. puzzels en blokken) een tijdje weggeborgen, zodat het na een paar maanden weer 'nieuw' is.

Nieuw speelgoed wordt vaak geïntroduceerd bij de kinderen: "kijk eens wat we voor nieuws hebben. Wat is het, wat kan je er allemaal mee doen ..." Natuurlijk gaan de PM-ers dan uitgebreid meespelen. Soms kiezen PM-ers er ook bewust voor om nieuw speelgoed niet te introduceren, zodat het reacties bij de kinderen oproept en deze daarna besproken kunnen worden.

We kiezen bij Mamaloe bewust voor het 'betere' speelgoed, d.i. speelgoed waar echt wat mee gedaan kan worden, dat ruimte biedt aan de fantasie van kinderen. Dus (kisten met Duplo, grote blokken waar alles mee gebouwd kan worden, een verkleedkist met oude kleren, lappen en doeken, een poppenhoek met een keukentje...

Speelgoed bieden we aan naargelang de ontwikkeling van het kind: dit ook vanuit het oogpunt dat er bij het kinderdagverblijf voor de oudste kinderen 'nieuwe' dingen blijven. Hiermee willen we voorkomen dat voor de kinderen alles al bekend is en zich gaan vervelen voordat ze 4 jaar worden.

Kinderen die steeds hetzelfde speelgoed/spel kiezen, worden gestimuleerd om ook eens iets anders te gaan doen. Aan een kind dat altijd in de poppenhoek te vinden is, vraagt een PM-er of het samen met haar een hoge toren wil bouwen. Op die manier proberen we te voorkomen dat kinderen 'blijven steken' in de vertrouwde, bekende activiteiten, en ontdekken ze dat naast het spelen in de zandbak, fietsen ook erg leuk is.. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in zgn. jongens- en meisjesspeelgoed.

We bieden de kinderen niet alleen 'echt speelgoed' aan, maar ook, naargelang de inspiratie van het moment, kosteloos materiaal.

Een grote koelkastdoos wordt een auto, een paar dozen bij elkaar een gek gebouwd huis, met oude tijdschriften kan heerlijk geknipt en gescheurd worden. Lege verpakkingen in de huishoek of het winkeltje.

Wanneer kinderen aan het fantaseren zijn bij het spelen gaan we hierin mee, of de PM-er geeft zelf de aanzet. Een rij stoelen is een trein, en kijk nou toch wie er in de trein stapt : een hele dikke olifant! Of de kinderen worden even op weg geholpen: als ze aan het fantaseren zijn dat ze varen, zoeken we samen even waar we een boot van kunnen maken. Een bezem met een handdoek als zeil kan daar prima dienst voor doen!

4.7 Begeleiding en zorg / doelgroepkinderen VE

Twee keer per jaar wordt tijdens het teamoverleg een kind uitgebreid besproken. Dit doen we met behulp van de observatiemethode PRAVOO. Er wordt gelet op de sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling, taalontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling en de zelfredzaamheid. Twee keer per jaar organiseren we 10-minuten gesprekjes waar we met de ouders praten over de ontwikkeling van het kind en of het zich prettig voelt op het kinderdagverblijf.

Kinderen tussen 2,5 en 4 jaar die vanuit het consultatiebureau een VVE verklaring krijgen komen in aanmerkingen voor een peuterplaats VVE. VVE staat voor Vroeg en Voorschoolse Educatie. Bij kinderopvang Mamaloe wordt er Voorschoolse Educatie aangeboden (VE) Deze VVE verklaring wordt bij het 4^e jaar overgedragen door k.o. Mamaloe aan de ABBO basisschool (waarin de meeste locaties zijn gehuisvest) Hierdoor wordt een doorgaande ontwikkel/leerlijn gewaarborgd.

Deze zogenoemde doelgroep peuters kunnen vanaf 2,5 jarige leeftijd tot het moment waarop zij naar de basisschool uitstromen, 960 uur VE aangeboden krijgen. Op basis van individueel maatwerk kan de mogelijkheid geboden worden om doelgroep peuters vanaf 2 jaar te laten instromen.

Hoe deze VE uren worden verdeeld over anderhalf jaar kunt u op onze website lezen in het [document VE URENNORM](#).

Als we zelf het vermoeden krijgen dat een kind zich anders ontwikkelt dan normaal verwacht kan worden, of wanneer ouders ons vragen in die richting stellen, volgen wij ons Zorgprotocol. U kunt dit vinden op onze website. (<http://www.mamaloeKinderopvang.nl/pedagogisch-beleid/protocollen/>) Ook wanneer we zelf het gevoel hebben dat er iets niet klopt, wordt dit altijd kenbaar gemaakt aan de ouders, spreken we onze zorg uit. Daarnaast verwijzen we ouders naar de deskundige instanties, en proberen zelf ook, waar mogelijk, tips te geven.

In aansluiting bij de “Wet Passend Onderwijs” zijn ook bij kinderopvang Mamaloe kinderen die zich anders ontwikkelen, of kinderen met een handicap welkom bij ons kinderdagverblijf. Hierbij stellen wij wel de voorwaarde dat de zorg voor het kind te combineren is met groepsopvang (het mag niet ten koste gaan van de andere kinderen) én mits dat de opvang in een 'gewoon' kinderdagverblijf goed is voor het kind in kwestie. Dit wordt dan ook per aanmelding bekeken.

5 Extra activiteiten

Door het jaar heen worden er nog extra activiteiten georganiseerd. Soms voor alle kinderen, soms voor de kinderen vanaf 1 jaar, soms voor kinderen samen met hun ouders.

Dit zijn o.a. een sinterklaasfeest, kerstviering, zomerfeest, juffenverjaardagen en een opa&oma week. Hiervoor worden iedere keer aparte uitnodigingen verstuurd.

6 Kwaliteit op de groep: extra dagdelen / ruilen van dagdelen

Kinderopvang Mamaloe biedt voor het kinderdagverblijf als **extra service** de mogelijkheid om opvang af te nemen voor uw kind buiten de vaste dagen. Wanneer u incidenteel opvang nodig heeft op een andere dag, dan kunt u dit schriftelijk aanvragen. Dit doet u via Kidsconnect. Ook annulering van (extra gevraagde) dagdelen doet u via Kidsconnect.

Indien uw kind de opvang niet bezoekt vanwege vakantie of ziekte en u geeft dit tijdig (= minimaal 1 dag van tevoren) door via Kidsconnect, dan bestaat eventueel de mogelijkheid om deze dagdelen in te halen (te ruilen) op

een andere dag, mits de groepsgrootte dit toelaat. Ook dit geschiedt in overleg met de groepsleiding. Dagdelen kunnen binnen het gehele kalenderjaar ingehaald worden. Indien de groep van uw kind geen plaats heeft, eventueel in een andere groep op dezelfde locatie. Wij bieden u echter niet de garantie dat u ook werkelijk alle overgehouden dagdelen in kunt halen, u kunt hier dan ook geen rechten aan ontleen.

Deze service is **niet** van toepassing op de peuteropvang.

De dagdelen die u niet heeft gebruikt, komen, vanwege het sluiten van het boekjaar op 31 december, te vervallen.

In geval van een structurele verandering van dagdelen, dient u hiervoor middels een wijzigingsformulier een aanvraag bij de administratie in te dienen. Een wijzigingsformulier kunt u via de groepsleiding verkrijgen. U kunt ook een mail sturen naar administratie info@mamaloekinderopvang.nl

7 Peuteroverdracht

De mentor van het kinderdagverblijf draagt het welbevinden van het kind over aan de mentor van de bso (als een kind doorstroomd naar een bso groep binnen k.o. Mamaloe K.H. 9.6.200). De peuteroverdracht vanuit de Pravoo wordt compleet gemaakt en uitgeprint. De peuteroverdracht wordt mondeling besproken met ouders. Vervolgens tekenen ouders indien akkoord voor toestemming voor de overdracht aan de basisschool en bso-groep.

8 Het verlaten van de eigen stamgroep

Zoals eerder beschreven bieden wij ook regelmatig groepsoverstijgende activiteiten aan. Een kind/groepje kinderen (al dan niet uit verschillende groepen) gaat dan gedurende een bepaalde periode van de dag in een andere (groeps)ruimte spelen, specifiek voor dit groepje worden er extra activiteiten aangeboden.

Het kan voorkomen dat een kinderdagverblijf groep en een buitenschoolse opvang groep, tijdens schoolvakanties en op dagen waarop er weinig kinderen ingepland staan, worden samengevoegd. Voorwaarde is dat de leidster/kind-ratio hiertoe de mogelijkheid biedt. Wanneer groepen worden samengevoegd stellen de pedagogisch medewerkers de ouders hiervan op de hoogte en zorgen zij voor een bij de leeftijd passend activiteiten aanbod voor alle kinderen.

Met het ondertekenen van het contract geven ouders aan van deze afspraak op de hoogte te zijn.

9 Vier ogen principe

Binnen Kinderopvang Mamaloe zorgen wij ervoor dat het vier ogen principe geregeld is. Dat houdt in dat het gebouw op verschillende locaties altijd door minimaal twee PM-ers geopend en afgesloten wordt. Als dit niet het geval is wordt er alleen geopend en vervolgens geskypet/gefacetimed met een andere groep. Gedurende de dag zorgen wij ervoor dat er tussen 08.45 en 17.00 uur. meerdere medewerkers aanwezig zijn in het gebouw of in de groepen. De medewerkers in deze zin zijn de PM-ers van een andere groep, locatiehoofden, beleidsmedewerkers, directeur, stagiaires of leerkrachten.

PM-ers op kinderdagverblijf groepen werken 9 uur per dag met een half uur pauze. De PM-ers gaan tussen 12.30-13.00 of 13.00-13.30 uur met pauze.

De precieze uitwerking is met instemming van de oudercommissie vastgelegd in het Protocol 4-ogen-principe. K.H. 9.5.53. Ouders kunnen dit inzien bij de pedagogisch medewerkers en op de website. Jaarlijks wordt met de oudercommissie besproken/geëvalueerd hoe dit verloopt. Ouders kunnen dit terug lezen in de notulen van de oudercommissie vergadering.

10 Pedagogisch medewerker/kindratio (PKR)

Onze PM-ers zijn allemaal gediplomeerd conform de eisen van de CAO Kinderopvang. Voor het inzetten van de hoeveelheid personeel volgen wij de voorschriften van de Wet Kinderopvang (www.1ratio.nl).

Voor onze dagopvanggroepen geldt daarom globaal de volgende verdeling:

- In een verticale groep voor kinderen van 0 tot 4 jaar van 12 kinderen, welke begeleid wordt door minimaal 2 pedagogisch medewerkers, mogen maximaal 8 kinderen jonger dan 1 jaar aanwezig zijn.
- In een verticale groep voor kinderen van 0 tot 4 jaar groter dan 12 kinderen (13 tot maximaal 16) met 3 pedagogisch medewerkers mogen maximaal 8 kinderen jonger dan 1 jaar aanwezig zijn.
- Een verticale groep van kinderen van 0 tot 4 jaar met meer dan 8 kinderen jonger dan 1 jaar is niet toegestaan.
- Een verticale groep van kinderen van 2 tot 4 jaar bestaat uit maximaal 16 kinderen met 2 pedagogisch medewerkers.

10.1 Vervanging

Wanneer onze pedagogisch medewerkers ziek zijn, vakantie hebben of een vrije dag, dan worden zij vervangen door gediplomeerde invalkrachten.

Bij een lage bezetting kunnen de kdv en po groep van de locatie Dorpsstraat worden samengevoegd. Er wordt uiteraard gekeken of dit volgens de pedagogische medewerker/kindratio mogelijk is en er wordt gekeken hoeveel pedagogisch medewerkers dan ingezet moeten worden.

10.2 Achterwacht

Het kan voorkomen dat een PM'er, gedurende een dagdeel, alleen op de groep staat (wanneer er weinig kinderen ingepland zijn). Er is dan altijd een achterwacht geregeld. Dit wordt in het groepslogboek aangegeven. De achterwacht kan worden verzorgd door de locatie hoofd, beleidsmedewerkers, directeur of de PM-ers van de kdv groepen. Voor de locaties in de scholen, kunnen tijdens de schooltijden ook de leerkrachten achterwacht zijn. Als het rooster al is gemaakt en er doet zich een wijziging voor, dan regelt de PM'er zelf nog wie de achterwacht is. De achterwacht dient binnen een kwartier op de locatie te kunnen zijn.

10.3 Afwijken van de BKR-regeling:

Wij hanteren de algemene lijn in het leidster-kind ratio en groepsgrootte in de stamgroepen van de kinderdagverblijven conform de Landelijke Beleidsregels. Voor flexibiliteit in de kinderopvang is het mogelijk dat ten hoogste drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens het leidster-kind ratio is vereist. Afwijken van de leidster-kindratio is **niet** toegestaan tussen 09.00 uur en 12.30 uur en tussen 14.00 uur en 17.00 uur. Voor 09.00 uur en na 17.00 uur mag de afwijking van het leidster-kind ratio niet langer duren dan anderhalf uur aaneengesloten en in de pauzeperiode tussen 12.30 uur en 14.00 uur niet langer dan 1,5 uur aaneengesloten. Dit alles met een maximum van drie uren.

Bij aanvang en sluiting en tijdens de pauzes kan er wel afgeweken worden van de BKR. Dit kan zijn tussen 08.00-08.45 u. en tussen 12.30-14.00 u. en 17.00-17.45 u.

10.4 Pedagogisch plan en huishoudelijk reglement

Ouders worden middels dit pedagogisch beleidsplan geïnformeerd over de beroepskrachten en de afwijkende tijden. Voor informatie over bv extra dagdelen afnemen en overige informatie over Kinderopvang Mamaloe etc. verwijzen wij u door naar ons huishoudelijk reglement (K.H.9.6.73) welke u heeft ontvangen bij het contract en kunt terugvinden op onze website onder – protocollen.

11 Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid

Ieder teamoverleg bespreekt de locatiehoofd een deel van het beleidsplan veiligheid en gezondheid met de PM-ers. Aan de hand van de uitkomsten wordt er indien nodig een actieplan gemaakt. In het actieplan worden de grote en de kleine risico's beschreven hoe we daar in de praktijk mee om gaan. Tijdens het teamoverleg is het beleidsplan veiligheid en gezondheid een vast agendapunt om het beleid actueel te houden.

12 Deskundigheid(sbevordering)

12.1 EHBO

Jaarlijks wordt er een plan opgesteld ter bevordering van de deskundigheid van de medewerkers van kinderopvang Mamaloe. Kinder-EHBO is een van de cursussen. Deelname aan de cursus(sen) is verplicht. Elke vaste medewerker en invalkracht beschikken over kinder-EHBO of over een BHV-diploma waarbij kinder-EHBO is verwerkt.

12.2 Taalniveau 3F

Bij k.o. Mamaloe beschikken alle pedagogisch medewerkers over een voldoende taalniveau waaronder specifiek spreekvaardigheid, luistervaardigheid en leesvaardigheid op niveau 3F.

12.3 Beroepskrachten in opleiding

Beschrijving van beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers.

- Het takenpakket van Beroepskrachten in opleiding en stagiaires staat beschreven in ons protocol stage beleid BOL K.H. 9.5.13, stage beleid BBL K.H. 9.5.28
- Het takenpakket van vrijwilligers staat beschreven in ons vrijwilligersbeleid K.H. 5.10